

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V obliki je mogoče.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorli in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo »via Zenta 5«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« Nuova Tipografia; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Kronanje ruskega carja.

Še niso vtihnoli vsi politični računi v raznih evropskih časnikih glede pomembne zveze mej Avstrijo, Nemčijo in Italijo, uže je prekrizan ves ta račun po pomenu, katerega utegne v istini imeti kronanje ruskega carja, ki se je v nedeljo vršilo v Moskvi z dozda še neslišanim sijajem. Predobro je še v spominu vsem nemške liste čitajočim ono strašenje z nihilisti, s katerim so hotela ta glasila nemških liberalcev preplašiti vse kronane glave, da bi ne šle na kronanje v Moskvo in ne poslale tija svojih zastopnikov cesarske in kraljevske krvi. Predobro so nam v spominu tudi glasovi, da je zveza treh velevlasti obrnena ne le proti Franciji, temuč tudi proti Rusiji. A kaj se je zgodilo baš te dni? Vsi evropski vladarji in celo francoska republika so poslali v Moskvo h kronanju ne navadne poslanike, ampak celo najdražje jim sorodnike: naš cesar je poslal svojega brata in z njim je šla tudi njegova visoka supruga s sijnajnim spremstvom prvih avstrijskih kavalirjev. Kralj italijanski je poslal svojega brata, cesar nemški svojega nečaka itd.; vse te visoke glave so šle v Moskvo, da pomnože sijaj velikanske te slovesnosti. K ljubemu terorizmu nihilistov, k ljubemu krvave slike uboja očeta sedanjega carja, katero imamo še vedno pred očmi, k ljubemu vsemu temu moralnemu pritisku so se sešle v Moskvi take visoke osebe, za katere so v skrbi vse evropske dinastije. Kedo more trditi, da ta ostentativna vdeležba nema velicega pomena?

Kedor sploh le kolikšak razsoja, spoznati mora na prvi pogled, da kronanje v Moskvi nema le izključljivo za Rusijo velikega pomena, temuč da je ta čin dal priliko vsem evropskim dinastijam, da očitno protestujejo proti vsem nakanam one vseevropske stranke, katera hoče prekucniti sedanjo osnovo držav in človeškega društva v Evropi. Pritisk rodi še hujši odisk in baš v Moskvi se vrši sedaj demonstracija vseh evropskih dinastij proti nihilizmu, komunizmu in vsem enakim izrastkom v človeškem društvu.

A ta protest nam kaže prejasno, da Rusija ni osamljena, ampak da je tudi ona v zvezi srednoevropskih držav in da je ta zveza istinito le zato sklenjena, da se zabranijo vse evropske prekucije in da se ohrani mir dokler le mogoče. A tudi proti francoske republiki ni obrnena ta zveza, dokler ta ostane braniteljica državnega reda na Francoskem in ne zroji v demagogijo, evropskim socialnim razmeram nevarno. Slovesno zaušnico pa so se dobili po kronanju v Moskvi naši velikomemški politikarji, ki vedno pridigajo sovraštvo mej Avstrijo in Rusijo, s tem, da je naš cesar poslal v Moskvo svojega brata in da je

car dosedaj tega našega nadvojvodo najbolj odlikoval; še večo zaušnico pa so dobili naši velikomemci s tem, da strogo vladni listi avstrijski poudarjajo, da kronanje ruskega carja navdušeno pozdravljajo tudi avstrijska ljudstva. Dokaz je to za naše vedno trdenje, da se bodo tudi na Jutrovem vršile vse spremembe v porazumu Rusije z Avstrijo. V obče pa ta harmonija, to prijateljstvo evropskih vladarskih hiš jamči vsem ljudstvom trajni mir, katerega so vsa ljudstva potrebna. Naj bi bil nastopek te harmonije tudi zmanjšanje stroškov za vojsko, s tem postane zopet zlata doba za vsa evropska ljudstva, in se zopet začno ustvarjati nove vrednosti po mirnem delu in dobrem narodnem gospodarstvu. Le potem bodo vsa ljudstva blagoslovila dan 27. maja. A pri tej priliki ne moremo zadušiti v srcu želje, da bi vladarji in sploh vsi konservativci ne presežali meje ter ne kratili ljudstvu naravnih pravic in svobod, ker ako bi se reč pretirala, potem bi to le škodovalo konservativnim krogom, kajti »omne minium vertitur in vitium«, in škodovalo bi sploh napredku, brez katerega pa si ni misliti človečanstva. Svarilen izgled nam dajo v tem obziru liberalci, ki so pod imenom »svoboda« svobodo zatirali in zatorej sploh propadajo. Prava svoboda pa more osrečiti vladarje in ljudstva, kakor nam je to dokazal stari oče naše cesarevne, velikodušni belgijski kralj Leopold.

V dan 27. t. m. je bilo kronanje nepopisljivo sijajno. Okoli Kremlija se je uže na vse zgodaj zbirala in valila navdušenega ljudstva nepreznirna množica; topovi so pokali, zvonovi zvonili, ljudstvo vriskalo, vse se je izvršilo v najlepšem redu brez nezdode.

Ob 7. zjutraj je 21 strelav naznanilo kronanja dan. Zvonovi Vspenske katedralke so začeli zvoniti, in vsak, kdor je imel pri kronanju kako opravilo, prišel je na svoje mesto. Ob 8^h je bilo vse zbrano. Potem se je začel spreved, pisan in velečanski, da ga ni mogoče popisati.

Po molitvi za srečo nju veličanstev je stopila vsa duhovščina v velikem ornatu k cerkvenim vratom čakajoč spreveda.

Najprej, o polu desetih, je prišel prestolni nastopnik z svojim spremstvom in sprejela ga je duhovščina s križem in blagosloveno vodo. Za sprevedom je šel duhovnik, ki je škropil pot z blagosloveno vodo, katero sta dva dijakona v zlatih skledah nosila.

Potem je prišlo 32 stabinih častnikov nebó, katero se nosi nad nju veličanstvi, ter so ga izročili določenim nosilcem generalnim adjutantom.

Spreved se je pomikal v tem le redu:

a v tej groznej minuti je prva vaša beseda: pokoriti se... Pokoriti se! Evo, kako vi dejansko izpremenjate svoja razlaganja o svobodi, o žrtvah, ki — —

Natalija zmanjka glasó.

»Natalija Aleksejevna,« reče Rudin v velikej stiski, »pomislite, da jaz ne opozivljam svojih besedi; samo...

»Vi ste me vprašali,« seže mu ona v besedo, kaj sem svoji materi odgovorila, ko mi je rekla, da me vidi raji mrtvo, nego vašo; jaz sem jej odgovorila, da raji umrem, nego koga drugega vzamem... A vi mi pravite: pokori se! Ona je torej vendar prav rekla: vsi ste se zavoljo dolzega časa vpustili...

»Zaklinjam se vam, Natalija Aleksejevna... zagotavljam Vas...« prosil je Rudin... No ona ga ni več slišala.

»Zakaj me niste v miru pustili? čemu ste sami... Ali niste mislili na zapreke? Mene je sram o tem govoriti... a zdaj je vsemu konec.«

»Umirite se, Natalija,« prosi Rudin; »pomisliva, kaj bi bilo najbolje...«

»Vi ste toliko kratov govorili o žrtvovanji samega sebe,« seže mu ona zopet v besedo; »toda vedite, da ste mi vi danes rekli: »jaz te ljubim; ali ženi se ne morem, za bodočnost nočem odgovoren biti; daj mi roko in pojdi z menoj« — znate li vi, jaz bi bila za vami šla, na vse sem se bila odločila? No, da, od besede do dejanja je velik korak in vi ste se zdaj zbal, kakor ste se uže enkrat zbal Volinceva!«

Kri udari Rudinu v lice. Nepričakovana razjarjenost ga pobije do kraja; ali zadnja beseda njena užali njegovo samoljubje.

»Natalija, vi ste ta hip slabe volje, torej ne morete uvideti, kako me žalite. Nadejam se, da bode te s časom pravičnejši in bode te pojmi, koliko muke mi je prizadejalo odbiti srečo, katera mi, kakor ste sami naglasili, nobenih dolžnosti ne nalaga. Vaš mir in

Konjičina garda, dvorni plemiči, starešine, župani vseh glavnih deželnih mest in moskovskih uradnj, poslanci vseh kozoških čet z svojimi hetmani, maršali plemstva raznih dežel, generalni guvernerji, državni tajniki, ministri, udje državnega sveta, visoki častniki, oddelek konjičine garde, dvorni maršal, visji dvorni maršal, vrhovni dvorni maršal, potem car z dvema spremljalcema, na vsakej strani enim, za njim dvorni minister, vojni minister, poveljnik carskega dvornega stana, dnevnji generalni adjutant, general-majorji spremstva, krični adjutanti in poveljnik konjičine garde z golim palašem (dolгим mečem) i šlemom na glavi; carica tudi z dvema spremljalcema; 16 mlajših generalnih adjutantov je nosilo nebo nad carjem in carico, 16 priletnišin pa je držalo njegove vrvice. Potem je stopalo spremstvo carice, generalni adjutanti, konjičina garda, visoko plemstvo, fabrikanti, trgovci i na zadnje oddelek konjičine garde.

Tak je bil spreved iz palače, mej katerim so zvonili vsi zvonovi po vseh cerkvah. — Kosebližajosvetinje cerkvenim vratom, zapusti cerkev duhovščina z novgorodskim metropolitom na čelu, ta jih pokadi z dišavo in kijeviski metropolit jih poškropi z blagosloveno vodo. Moskovski metropolit nagovori nju veličanstvi i novgorodski vzdigne križ, da ga poljubi.

Stopivši v cerkev trikrat kolena pripogneta car in carica pred Najsvetejšim, poljubita svete podobe in ideta potem na prestol, stoječi sredi cerkve, ter sedeta, car na prestol Mihaela Fedoroviča in carica Aleksija Mihajloviča. Vrhovni škofje in druga duhovščina stopi mej prestol i Najsvetejšo in pevci zapoje psalm: »Gospodine, pomiluj!« Svetinje se položé na pripravljeni prostor, spremstvo se razdeli na obeh straneh prestola in za njim.

Novgorodski metropolit stopi potem na zgornjo stopnico prestola pred carja in zahteva od njega, da potrdi javno pred vsemi svojimi podaniki pravoslavno vero. Ob enem da carju knjigo, iz katere ta na glas bere vero. Zdaj zapusti metropolit prestol in prebere sv. evangelije. Nato zopet stopita po stopnicah k prestolu metropolita novgorodski in kijeviski.

Car odloži navadno verižico reda sv. Andreja prvorojencu, dá jo pristavu ter temu zaukaže, naj ga odene s carskim škrlatom in pritično brilantno verižico sv. Andreja reda. Zadnjo prinesó carju metropolit in hrasnej blazinici. Odet z škrlatom in verižico reda sv. Andreja pripogne car glavo in novgorodski metropolit ga prekriza i roke blagosloveč nanj položi.

Zdaj zahteva car krono, katero prinese dostojanstvenik metropolitu na blazini. Metropolit poda krono carju, ki si jo sam na glavo dene. Potem ukaže car,

vaša sreča najdražja mi je na sveti, in bil bi podla kukavica, da se okoristim...«

»Morebiti, morebiti,« umeša se Natalija, »morebiti prav pravite; jaz ne vem, kaj govorim. Do denšnjega dne sem vam verovala, vsako besedico verovala... V bodoče premišljuje svoje besede in ne sipajte jih na veter. Ko sem rekla, jaz vas ljubim, znala sem, kaj pomenja moja beseda: bila sem pripravljena na vse... Zdaj, pa hvala Vam za sestanek in z Bogom.«

»Ostanite, ostanite, za Boga! Natalija, jaz nisem vreden vašega preziranj; pomislite se v moj položaj. Za vas in za-se mi je odgovarjati. Da bi vas resnično ne ljubil — da, sam bi vam prigovarjal: zbežite z menoj... prej ali slej bi odpustila vašo majka i to... in tedaj... Ali prej, nego li mislite o vlastnej sreči... Tu se ustavi Rudinu jezik; Natalijin pogled, strogo vanj uprt, prižene ga v stisko.

»Vi skušate dokazati, da ste pošten človek, Dimitrij Nikolajč, izpregovori ona; »o tem ne sumničim. Še slabo nakanó vi ne morete delati; pa sem se li jaz želela o tem prepričati, sem mar zato sem prišla...«

»Nisem se nadejal Natalija Aleksejevna...«

»Ah, tako vi govorite! Da vi se vsemu temu niste nadejali, vi me niste poznali. To naj vam ne dela nobenih skrbi... vi me ne ljubite, a jaz se ne vsiljujem nikomer.«

»Jaz vas ljubim!« vsklikne Rudin.

Natalija se preplaši.

»Mogoče, no kako me ljubite? Vseh naših besedi, Dimitrij Nikolajč, spominjam se dobro. Se li spominjate, kako ste mi govorili, da brez popolne enakosti ni ljubezni... Vi ste za-me previsoki, vi niste meni ravnoroden. Vas čakajo druge, boljše od mene. Tega dne pa jaz ne pozabim. Z Bogom!...«

»Natalija, vi bežite? Tako naj se torej ločiva?« On jej ponudi roko. Ona se ustavi. Njega proseči glas jo je še bolj vznemiril.

Podlistek.

Rudin.

(Spisal J. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

IX.

(Dalje.)

»Mogoče. Uže sinoči mi je rekla, da se mora od Vas ločiti... Toda na moje prašanje mi še niste odgovorili.«

»Na katero prašanje?«

»Kako mislite in kaj nama bode treba storiti?«

»Kaj nama je storiti?« reče Rudin; — »naravno, pokoriti se.«

»Pokoriti se,« ponavlja poluglasno Natalija in ustne jej zbledé.

»Pokoriti se hudej sreči,« nadaljuje Rudin. »Kaj bi tudi drugega mogli! Predobro znam, kako to boli, kako je to teško in kako nelznošljivo; toda presodite sami, Natalija Aleksejevna, jaz sem siromašen... Istina, delati znam; pa da sem vse, celo bogat človek, bi li vi mogli prebiti poslano ločitev od svoje oibetelji in jezo majke svoje?... Ne, Natalija Aleksejevna! o tem ni misliti ni! Očividno je, da nama ni prisojeno vkupno življenje, in ono blaženstvo, o katerem sem sanjari, ni zame.«

Natalija pokrije naglo lice z rokama in začne jokati. Rudin stopi bliže k njej.

»Natalija Aleksejevna! mila Natalija!« začne on žarno govoriti; »ne jokajte, za Boga, ne jokajte, utešite se...«

Natalija vzdigne glavo.

»Vi mi velite, naj se utešim,« povzame ona, a v očeh jej zasijo solze: »jaz ne jokam zato, kar si mislite... Mene to ne boli; mene boli, da sem se o vas prevarila... Jaz sem prišla k vam sveta iskat,

naj mu prinesó žezlo in državno jabelko. S žezlom v desnici in državnim jabelkom v levi sedel na prestolu. Pa k malú potem odloži obe svetinji na blazino ter pokliče k sebi carico, ki poklekne pred njega na škrlatno, s zlatom okrašeno blazino.

Car vzame zdaj svojo krono z glave ter se dotakne z njo caričnega čela; potem pa jo zopet na glavo dene. Zdaj prinesó carju malo caričino krono, katero on svoji soprogi na glavo dene, potem pa jej ogrne škrlatni plašč z redom sv. Andreja. Carica se na to vrne na svoj prestol, car pa še enkrat vzame v roke žezlo in državno jabelko, protodijakon prebere vse carjeve naslove in ko konča, zapoje pevski zbor: »Mnogaja léta«.

Mej tem petjem pojó vsi zvonovi in s Kremlinskih zidov ustrelé sto in enkrat, duhovščina in visoki dostojanstveniki mej tem čestitajo venčanemu carju s tem, da se mu trikrat priklonijo z mesta, na katerem stojé.

Carica in vsi udje carske hiše pa carju čestitajo na zgornji stopnici prestola.

Po končanem zvonjenju in streljanju vstane car s prestola, izroči žezlo in državno jabelko pristavu in kleče predita molitve iz knjige, katero mu je novgorodski metropolit podal.

Potem pokleknejo metropolit in vsi pričujoči, in v imenu ljudstva molijo molitev, katero car stojé posluša. Po tej molitvi nagovori novgorodski metropolit carja ter mu čestita in pevski zbor zapoje zahvalno pesem. Zdaj se začne maša. Car odloži krono ter jo na glavo dene še le po končanem božjem službi. Ko se predita evangelije, prineseta dva vrhovna škofa carju in carici sveto pismo, da ga poljubita.

Ko se je pri maši končalo obhajilo, odpró se srednja vrata Najsvetejšega, dva vrhovna škofa stopita iz altolja ter oznanita carju, da je prišel maziljenja čas.

Car odpaše meč ter ga da pristavu in gre v škrlatnem plašču k Najsvetejšemu.

Pred carjem stopa vrhovni obrednik in trije veliki dostojanstveniki, za carjem drugo carjevo spremstvo; potem carica z svojim spremstvom.

Car stopi na razgrnjeni zlatobrokatni prt, carica pa ostane mej prestolom in stopnicami, ki drže k oltarju, krog nje stopi spremstvo v polukrogu.

Novgorodski metropolit vzame zdaj dragoceno posodo z svetim oljem, stopi k carju ter ga pomazili na temenu, očeh, nosnicah, ustnih, ušesih, na prsih in rokah. Kijevski metropolit potem obriše pomaziljena mesta.

Po maziljenju, mej katerim zopet zvoné vsi zvonovi in sto in enkrat ustrelé, stopi car na desno stran vrat, kder čaka nasproti odrešenikove podobe.

Zdaj se približa carica in stopi na mesto, katero je car zapustil, in tu jo metropolit na glavi pomazili, moskovski metropolit pa maziljeno mesto obriše. Carica stopi potem na levo stran vrat nasproti podobi Matere božje.

Zdaj odvede novgorodski metropolit carja v notranji oltar, kamor carica, kakor ženska ne sme stopiti, tu ga obhajajo po carskem obredu to je tako, kakor se obhajajo duhovniki, najprej s kruhom, potem z vinom. — Po obhajilu prinese eden izmed vrhovnih vladik carju blagoslovenega kruha in mlačne vode, drug mu pomaga pri umivanju ustnic in rok.

Potem car zopet odide na prejšnje mesto nasproti zveličarjeve podobe. Zdaj stopi carica na ono mesto, kder je bila maziljena in tu jo obhaja metropolit na navadni način, to je, s kruhom v vino pomnočenim; obred je pri carici enak, kakor pri carju, le da v Najsvetejšem ne stopi.

Potem se car in carica vrmeta na prestole. Po končanem maši zopet zapoje: »Mnogaja léta«, in carju in carici podade sveti križ, da ga poljubita.

Zdaj si car zopet glavo s krono pokrije, vzame žezlo in državno jabelko, in vsi duhovniki in dostoj-

»Ne,« izpregovori naposled ona; »čutim, da je nekaj v meni počilo... Šla sem tu sem in z vami govorila, kakor v mrzlici; treba se spamtili. Prisojeno nama ni, rekli ste vi, in menda je res. Moj Bog! ko sem šla na ta kraj, poslavljala sem se uže od doma... a koga sem našla tu? — bojazljivca! — Od kod vi znate, da bi jaz ne mogla prebiti ločitve od svoje obitelji? — Vaša majka se protivi... To je grozno! — To je vse, kar sem slišala od vas. In to ste vi, vi Rudin? Ne, z Bogom!... Ah, da bi me vi ljubili, v tem hipu bi čutila to... Ne, ne, z Bogom!...«

Natalija hiti brzo k Maši, ki se je silno bala in mladej svoje gospodinj znamenja dajala.

»Vi se bojite, in ne jaz!« kriči Rudin za Natalijo. No ona se ni več za njim ozrla ter hitela čez polja k domu.

Srečno pride o pravem časi; ali ko prestopi hišni prag, zapusté jo moči in zavest in jedva da ujame Mašo onemoglo v svoje roke.

Rudin je stal še dolgo na nasipu. Naposled se zdrami, poišče stezo in stopa počasi po njej. Bilo ga je sram... in jeza ga je trla!... Kako deklet mislil je sam pri sebi. Osemnajst let ima... Ne, jaz je nisem poznal... Nenavadno deklet. Ta sila volje!... Prav je rekla; takšne ljubezni, kakor je mene navdajala, ni zaslužila... Navdajala? prasa je samega sebe mar me ta ljubez ne navdaje več? In tako se je vse izvršiti moralo! Kako majhen in neznaten sem bil pred njo!

Rudin, čutivši ropot in drdranje, povzdigne oči. Njemu nasproti se je pripeljal na svojem voziču — Ležnjev. Rudin se mu molče nakloni in hitro v stran krene, naravnost proti domu Darje Mihajlovne.

Ležnjev ga je pustil v miru, gledal dolgo za njim in nekaj časa premišljeval, potem pa obrnil svojega konja — in zadržal proti Volincevemu domu. Volincev je še spal, in Ležnjev, ne hoteč ga prebuditi, sede na balkon in zapalí lulo.

(Dalje prihodnjič.)

janstveniki se mu trikrat priklonijo, kakor kronanemu in pomaziljenemu.

Zdaj zapustita car in carica z vsem spremstvom v tistem redu, kakor pri vходу, katedralko, s kronama na glavah, ogrnena z škrlatnima plaščema. Car nosi žezlo in državno jabelko in spremlja ga novgorodski metropolit; vsi zvonovi pojó in sto strelcov in eden naznani odhod iz Vspenske katedralke. Potem obiščeta car in carica obe drugi katedralki v Kremliu, kder ju sprejmeta vrhovna vladiki ter blagosloveta.

Vrnovša se v svojo palačo stopita v Andrejevo dvorano in korakata v škrlatu in s krono skoz dvokrilna vrata na obronek ter se prikažeta ljudstvu. Tisoč in tisoč ljudi stoji spodaj, najprej nastane ti-hota, potem pa iz tisoč in tisoč grl zagrmí: Ura! batuško, matuška! Car se pripogne proti ljudstvu, na obrazu se mu bere, da čuti visok svoj poklic in velevažno sveto svojo nalogo, carica pa se ljudstvu prijazno nasmejlja.

Car i carica se zopet umakneta v dvorano, a ljudstvo se ne gane z mesta, iz tisoč grl zadoni pesem: »Bože carja brani«. Vidno ganjena vladarja se zopet prikažeta i ljudstvu zahvalita.

Potem je velik obed; car i carica obedujeta sama; moskovski metropolit jima blagoslovi jedila; veliki dostojanstveniki obedujejo v postranski sobi, drugi pa na dvoru pod šatori.

Pri obedu se nazdravi 1. carju in poči 61 strelcov, 2. carici, 51 strelcov, 3. vsej carski hiši, 31 strelcov, 4. duhovščini in vsem zvestim podanikom, 21 strelcov. Mej obedom igra muzika in pevski zbori pojó. Po obedu se car in carica umakneta v svoje sobe.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Po več notranjih deželah se je pričelo uže precej živo volilno gibanje. Znano je, da so bili razpuščeni deželni zbori na Kranjskem, v Istri, na Goriškem in Gradiščanskem, na Tirolskem in v Galiciji, ker je njih doba stekla. Pozneje se je razpustil tudi češki deželni zbor, kar je dobro znamenje. — V kranjskem deželnem zboru so imeli nemčurji v zadnjem zasedanju večino vsled nenaravnih razmer, ki so v tej naši deželi vladale; letošnje volitve temu, upamo da za vselej, konec storé, nadejamo se, da narodnjaki prodró v vseh kmetskih in mestnih občinah, tudi trgovska zbornica pošlje v zbor dva narodnjaka, dvomljiva je vendar volitev v velikem posestvu. — V Istri ni še pričakovati ugodnega izida, vendar utegno volitve dokazati, da se jači naša stranka. Na Goriškem ne bo bistvenih prememb, kažó pa znamenja na ostre boje mej narodnjaki. — Na Tirolskem so uže vse kmetske občine volile konservativne volilne možé, ni se toraj vresničilo prokovanje liberalcev, da nemško tirolsko ljudstvo hrbet obrne sedanjim zastopnikom. Zanimivo in veselo je gibanje v Galiciji, konservativna stranka pridobiva vedno več tal in celo upati je, da se doseže sprava z Rusini, kar bi jako ugodno bilo. V češkem deželnem zboru pride po novih volitvah sedanja večina nemških liberalcev v manjšino, o tem ni več nobene dvombe, ker tam določuje veliko posestvo, katerega večina, kakor se je to v zadnjih časih večkrat pokazalo, stoji na strani konservativcev; mogoče je celo, da bodo konservativci uže zdaj imeli dve tretjini večine. Razmere se tedaj povsod boljšajo, z vstrajnim, složnim postopanjem, z neumornim delovanjem moramo dospeti do onega cilja, kateri smo si postavili.

Deželna zborna itajerski in solnograški sta se zadnji ponedelek odprla; v zadnjem je naglašal deželni glavar pospeševanje politike na jutrovem po železnici čez planine Ture.

Uradna »Wiener Abendpost« piše o kronanju ruskega carja te le zanimive vrste: Slovesno kronanje ruskega carja in carice v Moskvi je dogodba, katero svet z veliko in presrečno sočutnostjo pozdravlja. Kronanje se godi v pričo poslanece vseh dvorov in vlad, to je dokaz, da so razmere Rusije do sosednih držav dobre in ugodne sreči in blagostanju narodov; ono se godi v pričo skupaj priveleke ruskega ljudstva, katero carju svojo zvestobo, ljubezen in udanost navdušeno izjavlja. Mir v državi, mir mej državami, to je znamenje, pod katerim se slovesno, velepomembno kronanje v Moskvi godi.

Tudi avstrijski narodi, kateri v pričujočnosti svetlih udov Najvišje cesarske hiše vidijo poročstvo prijateljskih razmer dveh Najvišjih cesarskih dvorov, spremljajo kronanje v Moskvi s živim sočutjem in srčnimi željami. Oni goje trdno zaupanje, da se mir ohrani, opti na modrost vladarjev, na vedno skrb cesarskih deželnih očetov za srečo in blagostanje svojih podanikov.

Mladodehi so zgubili najboljšo svojo moč, ker se je Riegerju posrečila sprava z Skrejševskim. Poslednji se je popolnoma podvrgel politiki starih Čehov in se preseli prihodnje leto z Dunaja v Prago, da prevzame uredništvo časnika »Politik«.

Za načelnika ogerske gospodke zbornice je bil imenovan Ladislav Stögyeny starši, in grof Cziráky za njegovega namestnika. V ponedelek se je prebralo cesarjevo pismo, s katerim se je zaprl državni zbor in se zopet skliče na 28. dan meseca septembra.

Vnanje dežele.

25. t. m. so v Moskvi štirje obredniki knezi Kurakin, Davinov, Talkvist in Dolgorukov prinesli zunanjim poslancem vabilo h kronanju.

Ta dan so prišli v Moskvo princ Amadej, lord Wolseley in ruski poslanec Mohrenheim iz Londona. Nadvojvoda Karol Ljudevit pa je obedoval pri velikem knezu Vladimirju ter je sprejel poslanca avstrijsko-ogerskih naseljencev.

Car je ta dan sprejel pruskega princa Albrehta

ter ga prav srčno pozdravil; črnogorski knez pa je obiskal Katkova.

O sprejemu našega nadvojvoda Karola Ljudevita v Moskvi imamo še to dostaviti, da ga je čakal sam ruski car s carico in dvorniki v veži palače Kovčin, katera mu je bila za stanovanje določena. Ko pridra kočija z nadvojvodom, priskoči car, odpre jo ter objame nadvojvodo, ki mu je roko poljubil. — Enako je car posebno odklikoval nadvojvodo po dovršenem kronanju.

Drugi dan je bil nadvojvoda z visoko svojo soprogo v katoliške cerkvi pri slovesnej božji službi, katero je opravljal vrhovni varšavski škof. Ta ga je sprejel na cerkvenih vratih ter peljal k velikemu altolju in njemu i njegovej svitlej soprogi odkazal prostor na sedežih z rudečim baržunom; osebje avstro-ogerskega poslanstva pa je sedelo v prvih klopih.

26. t. m. so prenesli kronske svetinje v prestolno palačo, in sicer: caričino verižico sv. Andreja reda, državni meč, državne prapore, državni pečat, carjev škrlat, caričin škrlat, državno jabelko in žezlo, malo in veliko carsko krono. Na obeh straneh vsake svetinje sta šla po dva palačna grenadirja, za svetinjami vrhovni maršal, dvorni maršal in komorniki. V prestolnej palači so svetinje položili na mizo na desni strani prestola, državni prapor pa postavili na posebno stalo. Ta prapor je iz rumene svile, v sredi ima vшит državni grb ovenčan s hrastovim perjem, znotraj tega so grbi dežel. Praporov trak je iz višnjeve svile v zlatu. Sprednja stran ima napis: Z nami Bog. Na drugej strani so zgodovinski zaznamki: vtemeljitev države leta 862, pokristijanjenje 988, pad Bizanca 1497, sprejetje carjevega naslova 1721. Potem je bila v cerkvi zahvalnica, katere so se vdežili car, carica in carska obitelj.

Moskva je bila na kronanja dan zopet prekrasno razsvitljena, bil je pogled, kakor bi plavala v ognjenem morji. Car se je brez spremstva vozil po mestu.

Vsi vladarji in državna načelniki so ruskemu carju h kronanju čestitali.

Manifest, kateri je ruski car pri kronanju izdal, odpušča vse davke, zastale od 1. januarja t. l., pomiloščuje mnogo hudodelnikov, olajšava kazni, dovoljuje vrnitev po administrativnej poti izgnanih in poljskih begunov.

28. t. m. dopoldne je car sprejel turškega, japonskega in perziškega poslanca, ki so mu prišli čestitat, potem maršale plemenitašev, visoko plemstvo, deputacije iz Finlanda, Kosakov in azijskih ljudstev, ki so mu poklonile soli in kruha. Kosaki so mu prinesli svetih podob. Car je z vsakim jako prijazno govoril, popoldne pa so mu čestitali diplomati, zastopniki duhovščine in udje državnega sveta.

V Rostovu na Ruskem je nek jud, krčmar, ubil necega Rusa. Vsled tega so prebivalci napali jude, polomili jim pohišje, potrli jim vse po magazinih i nekoliko hiš zažgali. Tri sotnje Kosakov niso mogle ljudstva pomiriti, vsled tega jim je prišla od drugod vojaška pomoč.

Romanje h groboma apostolskih knezov. Vrhovna škola milanski in florentinski sta uredila za 20. dan septembra t. l. splošno romanje italijanskih prelato in duhovnikov h groboma apostolskih knezov. Vsi italijanski škofje in nad 1800 duhovnikov se je uže zavezalo, da se romanja vdeležé.

V Rimu se je ministrska kriza naglo končala. Za pravosodnega in naučnega ministra je bil imenovan načelnik najvišje sodnije senator Giannuzzi Savelli in poslanec Ganala za ministra javnih del.

Nemški cesar je ukazal, naj se v vseh evangelijskih cerkvah in šolah 10. in 11. novembra t. l. slovesno praznuje Lutrov 400 letni rojstni dan.

V Parizu so po noči od 24. na 25. zopet v več mestnih oddelkih po hišnih voglih nabili anarhistične, pa tudi nekoliko rojalističnih požarov.

V Parizu so zadnji nedeljo napravili anarhisti veliko demonstracijo. 1500 jih je šlo za rudečo zastavo in z venci na grob v letu 1871 ustreljenih komunarov. V mnogo govorih se nazdravljali komuni in anarhiji. Mnogo policijskih stražnikov jih je nadzorovalo, a zaprli niso nobenega.

V Londonu so imeli lastniki ladij 24. t. m. drugi zbor ter sklenoli osnovati družbo, da se zagotovi drug suški prekop, ter podpisali 20.000 lir šterlin za prve troške.

Iberiška zveza se vedno bolj vtrjuje. Španski kralj je 25. t. m. pri banketu v Madridu napil portugalskemu kralju ter rekel: Špansko in Portugalsko ste pri hranitvi samouprave i neodvisnosti vsake države tesno zvezani. Portugalski kralj je odgovoril v enakem smislu.

Francosi so šest ur bombardirali Majungo na otoku Madagaskar, potem Majungo vzeli in posadko tam pustili.

Iz Tonkina se poročajo Francozom neugodne vesti. Poveljnik Riviere, ki je sovražnika napadel iz trdnjave Hanoi, v katerej je bil več mesecev zaprt, padel je z mečem v roci; četni poveljnik Devillers pa je bil teško ranjen. V francoske poslankejske zbornice se je prečitela poslanica admirala Meyer o tej nesreči; izmed izkrcanih vojakov je 14 mrtvih, 22 pa teško ranjenih; pomoč se naglo pošlje v Tonkin, general Bouet prevzame vrhovno poveljstvo. Vsled te nesreče je poslanec Perrin v imenu skrajne leve izrekel, da dovoljuje kredit, ker zdaj gre za to, da se otme čast francoskega prapora, in kredit se je potem согласно dovolil.

V mestu Thomsen v Algeriji je vstala rabuka vsled volitve judovskih konsistorij; zbrano ljudstvo je metalo kamene v judovske hiše, judje pa na ljudstvo iz hiš; več ljudi je bilo ranjenih.

V vzhodnej Aziji se je začelo politično nebo zelo oblačiti in bati se je velike vojne. Japonska in kineska vlada ste si navskriž gledé poluotoka Korea in prva preži le na to, da se Kitajska v kako vojno zaplete, da se potem polasti omenjenega poluotoka

Iz Hongkonga se poroča, da je zguba Francozov v Tonkinu večja, nego so jo Francozi naznanili; kitajska vlada je miroljubna, ali ona se ne odpove staropravnim pravicam na Tonkin, i ne dopusti, da si Francozi to deželo podvržejo.

Dopisi.

V Tomaji, 28. maja.

V nedeljo 27. maja je predaval v Tomaji g. Iv. pl. Baldini, pot. učitelj kmetijstva.

Točno ob 4 popoldne se je zbral naš ukažalni kmet v šolskem poslopju v prav obilnem številu. Tolmač profesorjev, g. A. B. opere pri navzočih g. Baldinija, naj se mu blagovoljno oprusti, ker se ni mogel našemu jeziku tako hitro in popolnoma »udati.« Temu je nastopilo težavno delo za g. Baldinija; potegnil je sicer z vso lahkoto iz svojega oprtnika poročilo, bral, a to takó, da ni bilo strahu, da bi se postaral in oplešil zaradi truda, ki mu ga dela slovensčina. Na svojem mestu bi tu bil dopis iz Lokve v zadnjem listu »Edinosti« in če tudi navajam v dokaz, da je bral črne *) mesto srno, ne vzbujam posebne pozornosti pri bivših poslušalcih in današnjih bralcih, ker baš to je bil vzrok smeju in krotu.

Brali smo pred časom, da se je g. pl. Baldini zavezal učiti se jezika slovenskega, da nam bode kolikor mogoče ustrežal. Se li tako spojujejo naše želje, potrebe in njegove besede? — Oni gospod je v Tomaji sam tožil, da mu je težko, ker ni zmožen slovensčine in se izrazil: »Ich bin nicht schuldig!« — Je pa morebiti visoka vlada kriva?

Večkratna skušnja me je uže učila, da sem kupil tudi v ohranjenem, slabo pokritem lonci dobro maslo — brez ovinkov pa povem, da tu ni videl zemljak ne lupine, niti jedra pravega. Pumpe, pumpe. Le teh nam ne vrivajte! Naših ljudi ni treba naganjati k umešnim pripravam. Ker dendenes ne izdaje ničesa. Govorilo se je tudi, da na Krasu nemamo travnikov in večer spomin onemu, ki bi jim pokazal sredstvo, s katerim bi ruli skale, potem še le naj bi se jim razlagalo o travnikih.

Poslušalci so se dolgočasili, odhajali jezni ter brez nikake koristi, kajti tudi sestavek sam je le kaj takega obsejal, kar se otroci uče v nad. tečaj ljudske šole in sploh, kar je kmet uže Bog vé kedaj znal.

Iskra se je pa unela še le tedaj — toliko smo vender umeli — ko očita g. Baldini, da svojo zemljo neumno in nesposobno obdelujemo. Omikan gospod, ki dosti občuje s kmeti, vender bi moral znati, kako se mu je vesti v govoru do njih, ker s tem ne ogreva src, ne vzbuja ljubezni do kmetstva, marveč kali veselje, ki se uže tako in tako zgublja vsled slabih letin.

Završujem pa s tem le, kakor so poslušalci rekli: »Zakaj ni g. Baldini rajše poslal oni slov. referat iz Trsta v Tomaj g. vrhovnemu učitelju, kateremu bi se bilo posrečilo, tudi s svojimi opomnami veliko bolj vplivati na kmeta?« — In drage poti bi ne bilo treba plačevati. — Kedaj, oh kedaj bode uže konec teh večnih tožeb o Baldinijevih predavanjih? — Najbrže, kadar jih ne bode več!

Iz Otlice, 25. maja.

Jeseni lanskega leta smo imeli volitev v občinski zastop. Ker se je pa enajst stranki zdelo, da nismo prav volili, delali so rekurz misle, da bo kako drugače. Pa se jim ni posrečilo. Kakor smo izvolili, tako je tudi ostalo. 22. maja t. l. je bila v Lokavci volitev g. župana in gg. podžupanov. Za župana je bil enoglasno izvoljen gospod Franc Hmelak, za podžupane pa g. A. P. g. F. R. g. J. V. in g. A. B. In s tem je bilo zborovanje končano.

Zdaj pa, ker je bilo uže poludne, šli smo vsi skupaj, kar nas je bilo, in tudi g. c. k. glavar z nami, h g. F. Rebeku, da smo se pokrepčali z skledico juhe in kaplico vina. Družba je bila prav vesela še posebej za to, ker smo imeli c. k. glavarja mej sabo. Pravil in zakladal nam je veliko lepega in zanimivega in zagotovil nam je potrebi tudi pomoč. Mi pa smo tudi zagotovili njemu in cesarju zmiraj zvesti biti. Godilo se je vse v prav lepem redu, napitnica je šla za napitnico in kozarci so zvonili, da se je glas po sobanah razlegal. Posebno moramo pohvaliti g. F. Hmelaka, župana, ker nam je tako prijazno govoril, da nas je v srce ganilo. Zagotovil nam je, da bode skrbel za vso občino, kar mu bodo moči dopuščale. Mi pa smo zagotovili, da ga bodemo po moči podpirali.

Pozabiti pa tudi ne smemo g. J. Vidmarja, kajti govoril nam je tako navdušeno, da nismo kaj takega pričakovali. Omeniti moramo še g. F. R. ker nam je postregel tako, da ga smemo šteti mej prve krčmarje na deželi.

Okoli 6. ure nas je gospod c. k. glavar zapustil, voščili smo mu vsi srečno pot. Mi pa smo še vsi na zdravje enkrat trčili, zagotovili v prihodnje boljše vladati, voščili drug drugemu lahko noč in se razšli vsak na svoj dom. J. B.

V Ljubljani 27. maja.

Volilno gibanje na Kranjskem postaja vedno živahnejše. Prvi so bili Notranji, ki so sklicali volilni shod 20. t. m. v Postojino, za njimi Vrhnici, o čemur ste dobili uže od druge strani poročila. Danes pa je bil volilni shod v Ljubljani in v Kamniku. V Ljubljani se ga je vdeležilo kakih 100 volilcev, ki so enoglasno sprejeli po narodnem deželnem volilnem odboru priporočena kandidata g. Petra Grassellija in g. dr. Alfonza Mošeta. Na vprašanje g. dr. Bleiweisla, če je kdo proti temu, po njem stavljenem predlogu, pravi g. dr. Tavčar v imenu volilcev, da proti nasvetovanima kandidatom pač noben volilec ničesar nima, ker nju narodni značaj je vzvišen nad vsak dvom in bi bilo tudi nepatriotično, delati razprtijo prav pred volitvami; obžaluje pa, da kandidatov

samih ni navzočih pri shodu, da bi se jima moglo na srce položiti, delati vselej odločno, brez obzirov in složno z drugimi našimi poslanci na korist in blagost ljudstva v smislu narodnega programa.

Ta želja je bila enoglasno sprejeta v obliki resolucije, da se objavi kandidatoma. O kamniškem volilnem shodu, ki je tudi danes, pa ni še poročil; samo toliko se čuje, da je tudi tija poslal narodni deželni odbor nekoliko svojih članov. Od drugod pa se še malo čuje o volilnem gibanju v primeri z drugimi zlasti zadnjimi volitvami, kar je vzrok v tem, da so poskrili se nasprotniki in da je narodna stranka sama v sebi popolnoma edina. Prava agitacija se stoprav začne, ko bodo razglašeni kandidati. Nadejati se je, da izbere odbor prave može, da tudi v tem obziru ne bo nesložnosti mej volilci in volilnim odborom, kakor je tudi v narodnih glasilih ni. Nemško-liberalni listi so sicer nadejali se, da se razdvoji narodna stranka v »Mlado in Staroslovenec« — pa mrtve so zastoj budi! Celo »Slovenec« se je spotaknil nad to prepeličarsko pastjo in mislil, da je zaduhal nekaj takega v našem taboru. Pevod mu je dal zadnji moj dopis v »Edinosti«, govoreč o prihodnjem deželnem zboru, ki bo »ves prenovljen« in v katerem bo tudi zastopan »novi narastaj.« V besedi »novi narastaj« je iskal »Slovenec« »Mladoslovenec«, ali zmotil se je v svoji prenapetosti domišljiji. O prepovoru: Duobus litigantibus — imamo menda vsi preveč žalostne skušnje. Pripozna menda pa tudi »Slovenec«, da, kadar postanejo po zgubah redke vrste vojakov, braniteljev domovine, ali kadar se pomnože predmeti, ki jih imajo braniti, da takrat treba v podporo i drugih, novih moči; in tudi pri nas je zmanjkalo, žalobog, tu in tam kakega vojaka in tudi narodno okrožje se je razširilo, zavoljo tega pa vendar noben človek ne bo imel namestnikov v narodnih vrstah za nasprotnike svojih prednikov! Da bodo pa ti namestniki pravi može, to bodi naloga zavednih volilcev, narodnega deželnega volilnega odbora in vsacega Slovenca! Č.

Domače in razne vesti.

Cesarjev dar. Cesar je daroval občini Orsar 200 gld. za popravo strehe cerkve sv. Jakoba.

Tabor v Brezovici bode, kakor je soditi po poročilih iz raznih krajev, prav velikanski. Dobili smo pisma iz raznih krajev Istre, s Krasa in z Notranjskega, da pridejo od vseh teh krajev močne deputacije raznih društev in celo iz Ljubljane se je nadejati nekoliko odličnih oseb. Iz Trsta se napravljajo deputacije vseh slovenskih društev v Brezovico; prav tako pojde tja oddelek »Sokola Tržaškega«, kateri položi venec na grob nepozabljivega rodoljuba rajncega Frana Šabca v Podgradu. Oglasil se je tudi nov govornik k 2. točki, velečenjeni rodoljub, gosp. Matko Lapinja iz Kastve, kateri bode govoril o načinu pogozdovanja. Sploh je zanimanje za tabor občno tudi daleč čez meje Primorske. V Brezovici in Materiji delajo ondodni rodoljubi prav velikanske priprave. Pri tej priliki pa nam je taboritom naznaniti še to le v ravnari:

1. Če bo deževalo v nedeljo jutraj, preloži se tabor na prihodnjo nedeljo.

2. Društva, ki bi rada taborite pozdravljala telegrafično, morajo telegrafovati na postajo Hrpolje in morajo to storiti predpoludne.

3. Oni gospodje, kateri žele peljati se iz Trsta v Materijo, naj se oglašijo najdalje do 1. junija pri tajniku društva »Edinosti« v Corsia Stadion št. 11. I. nadstopje, ali pa pri našem uredništvu, ulica Torrente št. 2. Zbirališče bo pred »ljudskim vrtom«, odhod točno ob 5. uri jutraj.

4. Če želi še kedo govoriti h kakej točki, mora to objaviti predsedništvu društva »Edinosti« najdalje do 2. junija.

Seja mestnega starešinstva bila je večer zvečer. Tajnik je pred vsem prečital dopis namestništva, da je vlada dovolila občinsko doklado 36% na hišni davek.

Potem je zbor potrdil račun mestne plinarice za leto 1882, sklenol, da se imati najeti 2 novi učitelji za mestne šole in konečno je zbor dovolil 4520 gld. za nepredvidene troške, kakor se to navadno skoro pri vsaki seji zgodi iz enega ali drugega vzroka. S tem je bila seja končana brez vsake debate.

Hišni najemni davek. Z najvišjim odlokom se je tržaške občini dovolilo, da sme za leto 1883 pobirati 36 odstotkov doklada k hišnemu najemnemu davku. Ta doklad se sme pobirati ne le od tistih hiš, ki davek v resnici plačujejo, temuč tudi od tistih, od katerih bi se moral plačevati, ako ne bi davka proste bile. Ti dokladi se imajo plačevati h kratki državnimi pri mestnej blaginji.

Tržaške novosti. Pobirki iz časnikov. Dosedni pa so italijanski listi! No, kakor znano našim čitateljem, popisal je »L'Indipendente« pred enim tednom Moskvo, kakor kako blatno vas; a v sobotnej številki piše zopet sama čuda o tem mestu. A zakaj ta preobrat? Naš dopisnik v Moskvi je prav dobro oštel »Indipendentevega«, ter mu pretil, da ga znani Moskovitum in ker se je zbal, da mu Moskovitje konfiscirajo salame, napel je druge strune, in zdaj čitate tolika čuda o Moskvi v tem listu. Torej je pomagalo. — Kaj pa »Cittadino«? Ta je prinesel vest, da so naši okoličani oddali mestnemu starešinstvu prošnjo za slovenske šole v mestu. — To je lehkomišljiva pomota, gosp. »Cittadino«; okoličani imajo uže slovenske šole; ampak mestnih Slovencev 1429 je podalo tako prošnjo. Morda pa so mu oni mestni Slovenci ostali v želodu? Omenja tudi prošnje, da bi okoličani dobili namesto 6—14 poslancev v mestnem zboru in dostavlja, da je to le predgovor, ki obeča »molto di più in seguito«. V tem utegne prav imeti, to mu najbrže očita slaba vest. Nam Slovincem v Trstu torej Italijani nočejo biti pravični, in vendar

ne opravijo nič, čisto nič brez nas, tega naj bodo uverjeni. — Kedor pa čita v tem listu napade na istrske in tržaške Slovence in pa dopis iz okraja Gradščanskega v večerajšnji številki, mora se prepričati, da so ti naši italijanski listi pravi »harlekin«; kajti v tem dopisu je rečeno, da se morajo na Goriškem Italijani in Slovenci sporazumeti in skupno postopati proti Germanizaciji šol, da Slovenci uže korektno postopajo, a Italijani, da se le spenjajo po plemstvu in da na Goriškem vladajo dobre menarodne razmere, katere je uvedel rajni Lavrič, ki je začel politiko sporazumenja na Goriškem. — To je vse res, in rajni Lavrič ima še zdaj veliko čestilcev mej Italijani na Goriškem; vsi pošteni Italijani mu hranijo blag spomin, toda koliko je teh poštnjakov, osobito mej kolovodji? Zastonj je umivati zamurca, zastonj učiti svobodnostnih načel naših lahončičev in »Cittadinu« pristuje tak dopis prav tako, kakor kravi sedlo, kajti ako jutri piše kedo temu kaj prav nasprotnega, tudi to bo »Cittadino« odobral. — »Triester Tagblatt« je prinesel večeraj članek, v katerem opravičuje prošnjo Slovencev v Trstu za slov. ljudske šole v Trstu in pravi, da je to patriotičen čin, do katerega se ne bi mogli pospeti tuk. Nemci, ki Lahonom nosijo rep. — O tem važnem članku spregovorimo prihodnjič več.

Inženirsko društvo tržaško je bilo v nedeljo zopet v Berkinah in je merilo Reko pri Skocijanu in nad Vremom. Kakor se vidi, Tržačani ne izpušče več te vode.

Ponesrečeni so te dni in se nahajajo v bolnici: 22 letni Jožef Živic, Tržačan, v tepežu; 31 letni mesar Ivan Goričnik iz Celovca, pri delu.

Štipendije za umetnike je tudi letos razpisalo ministerstvo za uk in bogočastje. In sicer smejo prositi za nje pesniki, skladatelji, kiparji in slikarji. — Dotični prosilci morajo dokazati svojo umetnost na le se spričevali, temuč tudi z deli in v prošnjah razjasniti tudi, kako namerjavajo porabiti štipendijo. Prošnje je treba oddati do 15. julija pri dotičnih namestništvih.

Za uboge gluhozorne Tržačane sta razpisana dva brezplačna prostora v goriškeje gluhozornemci za prihodnje šolsko leto. Zahteva se starost od 7—12 let, dobro zdravje, cepljenje koz. Prošnje se imajo vlagati do 15. junija pri tržaškem magistratu.

Pred tuk. porotno sodnijo je stal v ponedeljek 20 letni Miha Susteršič iz Velikegadola zatožen, da je naskočil 2 ženi na javnej cesti in je oropal. Ves rop je znašal gld. 3.10, pri vsem tem pa je 20 letni ropar dobil 5 let teške ječe, ker rop je rop, naj bode za dosti, ali za malo.

Policijsko. V nedeljo proti večeru sta se sprla zavoljo starega sovraštva v neke krčmi v sv. M. Magdaleni, fakin Jože Mahnič in voznik Ivan Zuletič, oba iz Rocola, vsled česar, i ker je Mahnič svojega nasprotnika razžaljivo z nogo v zadnico sunil ter prijel koj za nož i mu nevarno pretil; poprime Zuletič revolver i ustrelil trikrat na Mahniča, kateri mu je vedno z nožem pretil. Zuletič se je, to se ve, da vedno le branil, med tem ko bi ga bil lahko ubil, in vedno na stran streljal; ali po naključju je Mahniča krogla lahko na levi rebernej strani zadela. Straže, katere so bile koj zraven, odvedle so obadva v zapor, ali Mahnič, kot ranjen, moral je potem v bolnišnico.

— V ponedeljek proti večeru sta šla dva fakina nekoliko vinjena iz mesta proti via delle sette fontane. Tukaj naletita še na tretjega, od katerega tirjata, da bi jima plačal za pijačo. Ta jima odreče. Mej tem pridete dve straži od sv. Jakoba i rešite zadnjega iz zadrege. Mej tem se začneta ta dva prepirati i privabita mnogo radovednih, ki gredo za njima do via della Tesa. Tukaj se ta dva obrneta proti ljudstvu i proti stražam, ki so bile tudi za njima, i začneta metati na te kamenje. Straže pri tej priči zgrabijo vsak enega, ali joji Ivan Sel, ki biva v Rocolu tako trdo se stražniku protivi, da ga natla vrže i davi; strga mu podvratnico se številko, znamenje na ovratniku, piščalko i blouso. Da, še celo uro z verižico mu je strgal od života. Drugi stražnik, opazivši, da je njegov sodrug v nevarnosti, popusti svojega i priteče na pomoč; i še le ko se jima je tretji stražnik pridružil, bilo je mogoče ga v varnost spraviti.

Ta škandal, ki je trajal polu ure, privabil je bil več tisoč radovednih iz bližnjih ulic; i potem ko so Sela kakih deset straž k sv. Jakobu peljali, bile so ulice prenapolnjene do komisarijata, ker škandal je trajal do tam, pouzročen od ujetnika, kateri se je še vedno upostavljal i branil iti se stražami ter upil kakor zverina.

— 53 letno brezobno Venero iz Goriškega so zaprli zaradi nespodobnega vedenja na javnej ulici. — Zaprli so nekega 15 letnega pisarja, ker je svojemu gospodarju, špediterju, izvadil s pomočjo drugega dninarja en komad blaga v vrednosti 2000 frank.

V ponedeljek se je vkradel popoldne ob 3 uri tat v neko stanovanje v Via S. Maurizio ter pokradel obleke za 30 gld.

V ponedeljek zvečer ob 11¹/₂ uri šetal se je nek gospod na Lipskem trgu, na roki je nosil suknjo; a kar nakrat zmuzne memo njega nek fakini in mu spuli iz rok suknjo ter se zgubi kakor kafa.

Umrla sta te dni: v Gorici velečestiti gosp. Gorjup, bivši dekan v Višku in brat proseškega dobro znanega rodoljuba, g. Ivana Gorjupa; v Vodicah na Kranjskem pa č. gosp. Martin Polakur, kurat v Vodicah, rojen v Gorjah na Kranjskem 10 nov. 1815.

Jožef Sabadini, voznik v Vidmu, ki je pripeljal Oberdanka čez mejo, pride pred porotno sodbo v Inomostu; zatožen je hudodelstva velike izdaje. Zadnji teden so ga iz Trsta odpeljali v Ljubljano in od tod dalje v Inomost.

Železnica Mestre Portogruaro se začne te dni delati, in se ima pozneje podaljšati do Tržiča ter zvezati z južno železnico.

*) Črne je prilimek; v Tomaji je več Črnetov.

Prošnja

za slovenske ljudske šole v Trstu (v mestu) so podpisali:

(nadaljevanje)

Mart. Plut, Šim. Ivanovič, Mat. Pavlin, Ant. Mrakich, Mih. Cijan, Iv. Svagel, Fr. Markič, And. Suhodobnik, Jos. Verž, Jur. Gobetz, Val. Sauli, Iv. Huso, Stef. Meršnik, Ant. Dujc, Fran. Sever, Juri Gerdol, Jerni Košir, Greg. Srebot, Jos. Požar, Jos. Preč, Ant. Požar, Luk. Suligoj, And. Kenič, Mat. Koren, Pet. Nagrešek, Jur. Furlan, Krist. Kopačin, Fr. Anderlič, Ad. Jebračin, Ant. Kovač, Ant. Gabričević, Fr. Lipuš, Mat. Sever, Jos. Hajpel, Jak. Skriner, Mart. Rolih, Iv. Sore, Vid. Klandner, Venc. Stupetič, Ant. Petrovič, Iv. Gaber, Fr. Morev, Ant. Marušič, Filip Marc, Mih. Slavo, Fr. Rajev, And. Doles, Fr. Gravl, Iv. Sornig, Fr. Jankovič, Jak. Hafner, Jos. Pertot, Fr. Jazbic, Jos. Svara, Iv. Mazzarol, Ant. Mezgec, And. Taučer, Iv. Slavo, Ant. Gregorič, Mat. Pipan, Jos. Guardiančič, Greg. Istenič, Jan. Persič, Ant. Hrovatin, Fr. Pahor, Jan. Sebernik, Ant. Simončič, And. Cvetnić, Mart. Čehovin, Ant. Tomšič, Ant. Sudič, Jak. Martelanc, J. M. Pertot, Mat. Zlobec, Silv. Martelanc, Luk. Pertot, Fil. Komator, Iv. Sepe, Mat. Škabar, Fr. Uršič, Luk. Pertot, guard, Ant. Ščuka, Ant. Škabar, Jur. Sušmelj, Iv. Ferluga, Tom. Sverza, Ant. Sverza, Stefan Sverza, Andr. Barič, Ant. Stofa, Sant. Martelanc, Fran. Martelanc, Jernej Martelanc, Mat. Pertot, Sim. Pertot, Ferd. Pertot, Iv. Žerjav, Jan. Meroč, Jos. Masinč, Jak. Kačič, Juri Jazbič, Filip Vilič, Jos. Pahor, Ant. Urdič, Andr. Masten, Fr. Korošec, Iv. Malalan, And. Marušič, Fr. Marušič, And. Grabrian, And. Gabričević, Ant. Novak, Mart. Spacav, Fr. Kranc, Jak. Novak, Ant. Furlan, Fr. Koh, Jak. Roppel, Jan. Stravs, Tom. Česnik, Iv. Lampič, Pet. Babuder, Fr. Skaznu, Jos. Zupančič, Mat. Spacal, Jos. Seifert, Val. Bole, Jos. Strack, Mark. Slavo, F. Kovačič, M. Slavo, J. Resnik, Tom. Taučer, And. Mahnje, Fr. Prestinčič, Luk. Kapun, And. Scabar, Jan. Jakomini, And. Gustinčič, Jan. Kavčič, Fr. Asman, Fr. Mavrič, Jos. Čok, Iv. Seresin, Iv. Zierar, M. Zigon, Jak. Kapaletti, Silv. Mervič, Stef. Serza, Fran. Bearc, Jak. Pirc, Jos. Cernovič, Jan. Bratina, Lojze Cijan, Iv. Pipan, Peter Vabič, Jos. Turk, Peter Kos, Ziegler, Kolz, Fran. Igljič, Jos. Škerjanc, Jos. Sbatz, Iv. Male, And. Gasperič, Mih. Bubnič, Iv. Sošič, Vinc. Sancin, Ant. Hrovatin, Mih. Hrovatin, Mat. Jurišek, Ant. Ček, Ant. Zivitz, Val. Brandolin, Jak. Hrovatin, And. Sošič, Jak. Mlađ, Greg. Turkovič, Jan. Turkovič, Miha Babuder, Jak. Sohar, Ant. Filipič, Ant. Tomšič, Ant. Burlovič, Ant. Dekleva, Jan. Tomšič, Jan. Barba, Jan. Plešivoh. (Dalje prih.)

Dunajska borza

Enotni drž. dolg v bankovcih	78	gld.	25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	79	"	80	"
Zlata renta	99	"	—	"
5% avst. renta	93	"	25	"
Delnice narodne banke	838	"	—	"
Kreditne delnice	300	"	—	"
London 10 lir sterlin	120	"	05	"
Napoleon	9	"	51	"
C. kr. cekini	5	"	66	"
100 državnih mark	58	"	50	"

Politično Društvo »Edinost« za vse Primorsko.

Poziv na Tabor.

V nedeljo, dne 3. junija

bode

TABOR

na POLJU v BREZOVICI

polg

MATERIJE.

Začetek tabora točno ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Kakó bi se povzdignolo národno šolstvo in kakó bi se prišlo v okom nemarnemu pohajanju šol —? govori g. A. Medvešek.
 2. Kako naj se slovenske, oziroma hrvatske občine v Istri uredujejo? govori g. G. Kastelec.
 3. Kako dela poreski kreditni zavod, in potreba posebne posojilnice za podgradski okraj? — gov. g. St. Jenko.
 4. Kako bi se povzdignolo zanemarno kmetijstvo v Istri? — govori g. R. R. Dolenc in M. Laginja.
 5. Je li potrebno, da se župani in drugi odlični možje raznih občin zbirajo v županske shode? — gov. g. St. Jenko.
 6. Kam se vporablja denar od kazni zaradi prestopkov gozdnih postav kaznovanih kmetov? — gov. g. Kociper.
 7. Ali in kje se ima napraviti veliki tabor v sredini Istre? — gov. g. Mandič in V. Dolenc.
 8. Drugi nasveti udov društva.
- Podpisani odbor vabi prav nujno vsa slovenska in hrvatska društva in sploh vse rodoljube, da se v obilnem številu vdeležijo tega jako važnega tabora ter s tem pokažejo, kako jim je na srcu narodno probujenje Istre in te dežele duševni in gmetni napredek.
- Živila srečna, napredujoča Istra! naj bode gaslo tega, četrtga tabora v Istri, kateri nam skoro gotovo še letos porodi še drugi važnejši tabor v sredini Istre mej brati Hrvati. — Rodoljube hrvatski in slovenski! mej nami ni razlike v mišljenju in cilju, vsi skupaj delajmo na korist in povzdigo enega naroda in za srečo in boljšo bodočnost mile nam Avstrije! — Na taboru v Brezovici se vidimo, tam si bomo zvestih src segali v bratske roke!
- Trst, 24. maja 1883. Odbor.

Objava.

Ker grem za dlje časa iz Trsta, oddal sem poverjenstvo Matice slovenske »za Trst« in okolico izvrstnemu rodoljubu gosp. Ivanu Klemenčiču, c. k. telegrafskemu činovniku, stanujočemu v via della Caserma št. 13, III. nadstropje v Trstu. — Kdor se ni plačal »matičarine« za 1883. leto, naj jo blagovoli njemu izročiti, da jo more o pravem časi »Matici« poslati; najekrajnji čas je do 15. junija t. l. H krati se srčno zahvaljujem čestitim gospodom članom za zaupanje, meni izkazano, ter se dovoljujem priporočati Vašej naklonjenosti svojega nastopnika. —

Z odličnim spoštovanjem

Gr. Jeréb

bivši poverjenik »Matice slovenske« za Trst in okolico.

Javna zahvala.

Podpiralnej zalogi slovenskih vseučilišnikov v Gradci so blagovolili na dalje v tem letu darovati:

a) v gotovini: Gospodje Anton Bezenšek, gimn. prof. v Solju, Franjo Brežnik, gimn. prof. v Novem mestu, dr.

Lastnik, društvo »EDINOST«. — Izdatelj in odgovorni urednik: JOSIP MILANIČ.

Gregor Kerk, vseučilišni, prof. v Gradci, o. Franjo Sal. Pirc, vodja gimnazijskega konvikta v St. Pavlu na Koroškem, dr. Franjo Simončič, uradnik na vseučilišni knjižnici na Dunaji in dr. prava Juraj Sterbenc, župnik v Hrenovcih pri Postojni, po 5 goldinarjev; gospoda Roncan Šparl, dekan in Koloman Urnik, kaplan v St. Pavlu na Koroškem, po 3 goldinarje; gospoda Peter Fridav, oskrbnik v Nošenih pri Ljutomeru in Alfred Fröhlich pl. Feldau, dijak v Gradci, po 2 goldinarja in gospoda o. Benedikt Schluder, prof. v St. Pavlu na Koroškem in Franjo Zelezinger, prof. v Gradci, po 1 goldinar;

b) gospod Valentin Krisper, posestnik v Ratečah, popirja v vrednosti 5 goldinarjev.

Vsem gospodom darovateljem izrekajo podpisani v imenu opravičnega odbora podpiralne zaloge tukajšnjih slovenskih vseučilišnikov in v imenu vseh onih, ki iz tega zavoda dobroto uživajo, najiskrenejšo zahvalo. Bog povrni!

V Gradci, 27. maja 1883.

Prof. dr. Gregor Kerk,

predsednik.

Suplent Josip Londevšek,

blagajnik.

Filozof Janke Bezjak,

tajnik.

Poziv

slavnemu uredništvu »Soče«

Gorici.

Uvodni članek Vašega cenjenega lista od dne 25. t. m. govori o lastnostih, katere mora imeti deželni poslanec, in graja nekatere osebe, katere, kakor pravi, so uplivne na Krasu in po Tolminskem, češ, da te osebe, katerih pa ne imenuje, imajo takšne pregreške, katerih deželni poslanec imeti ne sme.

Od mnogih strani se mi zagotavlja, da pisatelj uvodnega članka misli mej grajanji i mene.

Pozivljam torej glavno uredništvo »Soče«, naj v svojej prihodnji številki kar brez ovinkov pove, ali v svojem uvodnem članku od 25. t. m. misli mene ali ne. Ako bi glavno uredništvo »Soče« v svojej prihodnji številki molčalo, smatram, da je omenjeno grajanje i mene zadevalo.

Z odličnim spoštovanjem

R. Mahorčič.

Sežana, v dne 28. maja 1883.

Prav enak pismen poziv poslal se je uredništvu »Soče« v Gorico.

Naznanilo.

Odslej morejo udje delalskega podpornega društva prejemati potrebna zdravila tudi v lekarni

ROVIS, Corso št. 47,

katero lekarno pohaja tudi društveni zdravnik, g. dr. Fran Mandič. Ta lekarna, v kateri se govori tudi slovensko, ima tudi vsakovrstne leke za živino za krave, volje, prešiče, konje itd.

10—6

Dobra prilika za nakup pohištva!

Pohištvo, ki je ostalo po tržaški razstavi, kakor za jedilne in spalne sobe, pohištvo za salon, nadalje

pohištvo za 100 sob

priporočljivo za gostilne in hiše na deželi, prodaja se pri

IGNACIJU KRON v Trstu, Via Caserma N. 3.

Ceniki s podobami brezplačno.

Ako kedo zahteva, se kupljeno pohištvo pošlje

tudi franco carine.

6—6

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To pripravo in naravno zdravilo je prava dobrodelna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokazuje njihova čudovita moč. Če se je rabilo nekoliko dni, olajšajo in prečeno prav kmalu najtrdo- vrstnejše bolečine. Prav izvrstno zdravilo zoper hemoroide, proti boleznim na jetih in na vranici, proti brevnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlačnih nadležnostih, zoper belil tok, bolezni, zoper arcepok ter čistijo pokvarjene kri. Ona ne priganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročilo in pošiljavo pa edino v lekarni Cristofaletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovi in G. B. Foraboschi. Ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posvetkov, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Prva kranjska Lečniška tovarna hlepečkov (pastilj)

na paragon se stroji

G. Piccoli-a,

lekarničarju »k angelju« v Ljubljani na Dunajski cesti.

Salicilni hlepečki proti kataru

iz soka želišč, ustavljajo kašelj-ske napade, namočijo in razstoservativno sredstvo proti Diphtheritis. Škatlja 20 kr

Sladčice iz gume proti kašlju in hripavosti. V škatljah 10 kr.

Sladčice iz sladnega izlečka

iz najčistejšega sladnega izlečka, lahko prebavljive, redivne, ustavljajoče kašelj, namočilne in uničujoče sluz, proti kašlju, hripavosti, in bolezni na pljučih, v prsih in v vratu. V škatljah 10 kr.

Hlepečki iz Pfeffermünza.

Vzdržujejo redno prebavljenje, pospešujejo tek in so gotov pri-pomoček proti slabosti želodca, želodčnemu krču itd. Neizogib-ljivo potrebni so tudi za kadilce, kakor tudi za elegantne dame. Škatlja 10 kr.

Hlepečki iz Santonine.

Vsak hlepeček zadržuje 0.05 Santonine. Edino in najboljšo sredstvo proti glistami za otroke in odraslene. 1 škatlja 10 kr.; 100 hlepečkov 70 kr., 1000 hlepečkov gld. 6.50.

Hlepečki iz sode.

Prijetnega okusa, krepijo oslabei želodec, pospešujejo prebavljenje, uničujejo preobilne kisline prebavljivih organov. 1 škatlja 10 kr.

Hlepečki iz tamarinde,

prijetno, topilno in posebno po leti žejo gasoče zdravilo, škatljica po 20 soldov.

Razprodajalci dobé odbitek (rabat). Naročila se izvršujejo nemudoma proti povzetju zneska.

20—3

Izjava.

Nekdo me je v »Edinosti« uže trikrat hudo napadel, ter mi očital reči, o katerih, to Bog vé, še sanjal nisem, še manj pa misliti; imenuje me »Ničmanič«, če tudi se po krstnih bukvah imenujem »Andrej Udovič« in mi tako pravijo tudi pošteni ljudje. — Je-li napadnik zato tako razdražen name, ker mu je znano, da sem do 800 gld. potrosil za cerkev in zvonik? Je-li mu to ni prav, da spol-nujem svojo dolžnost ko šolski svetovalec? Bodi si temu tako ali tako, lepo ni obrekovati svojega bližnjega pred svetom.

Andrej Udovič.

The Snger Manufacturing & C.

New-York.

Ako se plati vsak teden samo

eden goldinar

dohi se

Originalni

Singer-jev šivalni stroj,

in to brez povišanja cene.

Poročstvo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno

G. NEIDLINGER,

generalni agent

V Trstu, Corso, palača Modello

Šivanje za Singerjeve šivalne stroje komad

3 kr. in tucat 30 kr.

(13—8)

Čudodelni plašter (cerot).

Ozdravi temeljito vsako rano, bodisi še tako zastarana in kronična in tudi taka, ki so se uže spremenile v raka, ustavlja še tako močan glavobol, vse bolečine živcev in revmatizma v zgloboh, čudodelno pomaga v bolečinah materinskih i. t. d. 50 letna skušnja z izvrstnim uspehom, kakor razvidno po neštevilnih spričalnih, katere se morejo pokazati vsakemu — dobi se se le v lekarni

Rovis, Corso št. 47.

C. k. privilegirano društvo

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozo po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1881:

Glavnica društva gld. 3.800.000.—

rezervni fond od dobičkov 625.927.02

za pokritje premikanja 161.500.—

Premijna rezerva vseh oddelkov 6.698.505.—

Rezerva za škodo 284.591.—

V portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati v prihod-njih letih 13.206.696.47

Skupni znesek vseh škod plačanih od l. 1838 do 1881 gld. 103.255.007.57

Urad ravnateljstva

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši). 24—22

Nepravično!

Zašček dobi vsak pre-cej nazaj, pri katerem nima uspeha moj sigurno delajoč

Roborantium

(sredstvo za rast bra-de) Prav tako sigurno delajo proti plesočim in izpadanju las. Uspeh je vseh garantiran, ako se večkrat rabi. Odpodila se v originalnih steklenicah po gld. 1.50 in steklenah za posku-sajo po gld. 1.— po škatli pri g. Cristofaletti v Gorici in G. B. Rovi in G. B. Foraboschi v Trstu pri Pavla Recca.

V Trstu pri K. Andrejčiču. Zadr. pri K. Andrejčiču. Nobena prevara! 10-3

Prva kranjska

Lečniška tovarna hlepečkov (pastilj)

na paragon se stroji

G. Piccoli-a,

lekarničarju »k angelju« v Ljubljani na Dunajski cesti.

Salicilni hlepečki proti kataru

iz soka želišč, ustavljajo kašelj-ske napade, namočijo in razstoservativno sredstvo proti Diphtheritis. Škatlja 20 kr

Sladčice iz gume proti kašlju in hripavosti. V škatljah 10 kr.

Sladčice iz sladnega izlečka

iz najčistejšega sladnega izlečka, lahko prebavljive, redivne, ustavljajoče kašelj, namočilne in uničujoče sluz, proti kašlju, hripavosti, in bolezni na pljučih, v prsih in v vratu. V škatljah 10 kr.

Hlepečki iz Pfeffermünza.

Vzdržujejo redno prebavljenje, pospešujejo tek in so gotov pri-pomoček proti slabosti želodca, želodčnemu krču itd. Neizogib-ljivo potrebni so tudi za kadilce, kakor tudi za elegantne dame. Škatlja 10 kr.

Hlepečki iz Santonine.

Vsak hlepeček zadržuje 0.05 Santonine. Edino in najboljšo sredstvo proti glistami za otroke in odraslene. 1 škatlja 10 kr.; 100 hlepečkov 70 kr., 1000 hlepečkov gld. 6.50.

Hlepečki iz sode.

Prijetnega okusa, krepijo oslabei želodec, pospešujejo prebavljenje, uničujejo preobilne kisline prebavljivih organov. 1 škatlja 10 kr.

Hlepečki iz tamarinde,

prijetno, topilno in posebno po leti žejo gasoče zdravilo, škatljica po 20 soldov.

Razprodajalci dobé odbitek (rabat). Naročila se izvršujejo nemudoma proti povzetju zneska.

20—3

Nova tiskarna pod vodstvom F. HUALA v Trstu.